

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MORICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes példájú megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Ünnepi harangszó.

Irta: **Ifjabb Móríc Pál.**

Debreczeni testvérek! Az öreg Rákóczi harang zenés bugása ünnepet hirdetend tinek két napok mulásával.

Annyi borus napok után és olyan borus napok közepette következik a legszebb nap, midőn az ünnepi harangszó hívására azon nagy nemzeti fejedelemnek, a dicsőült Rákóczi Ferencznek szent emlékéért áldoz az ősi város kicsinyje, nagyja. Az öreg Rákóczi harang bugó szava is másként fog zengeni e napon. A mi bűbajos zene, a mi felhőkig dörgő erő lakoz k hatalmas érczorkában: mind kimuzsikálja e napon; hisz e híres szép harangnak a származása, nevezete is a Rákócziaktól ered. Vajha a nagy magyar fejedelem, a dicső szabadsághős vezér önfeláldozó hazaszeretetének, faj imadásának legdicsőbb példáját és erejét mindeneknek lelkébe zengéné az öreg harang. Vajha a pünkösztü tüzes nyelvek apostolokat ébresztő isteni erejével terjednének szét e város lakói között, de a széles hazában minden rónára, minden völgybe, fel a magas hegyek ormáig, hol csak magyar ember táplálja verejtékével a földet és megtört reményeivel görnyedezik azon ma is duskalkodó zsarnokság rabigája alatt, melyről már dicső Ferencz feje-

delmünk keserü igaz szóval írta örök becses „Emlékiratai”-nak 63-ik lapján: „oly pásztorok . . . ők, a kik juhaik gyapjával idegeneket akartak ruházni és zsirjokkal idegeneket hizlalni.”

Apostolokra, önfeláldozó katonákra van életszüksége ma is az árva magyar nemzetnek, mely roskadozik, mely az ősi portáról és az ősi földről koldusbottal bujdosik ki a vadidegenbe, miként csak a nemes II-dik Rákóczi Ferencz fejedelmünk idejében és elődei előtt cselekedte, mert megvagyom írva a hazaszeretetéől szentelt Emlékirat lapjain: „A rágalmozók fennen hirdetik a magyarok esküszegését, de elhallgatják, hogy elnyomatásukban (és hajh! hány-szor volt ez!) oly esküket csikartak ki tőlük, törvényeik és szabadságaik ellenére, melyeket megtartaniok az utódok és a keresztyéni szeretet megsértése elleni bűn lett volna. Ha pedig a Mindenható, nemzetünk ily viselete által, megsértetett: átok azokra, akik e dolgoknak okai voltak . . .”

Ma is ilyen szomorú időt élünk. Hisz a törvénytelen kormányozásra is rávetemedtek, a mi szinte nem ujság. Mert azt is igazságosan panaszolja a fejedelem, a mult idők s viszontagságos életének szomorú eseményein mélézva, hulló könnyöppjeivel írott emlékiratában, mely a haza, nemzet szeretetének szent bibliája: „Ők voltak minden-

kor az első törvényszegők. Törvényes jogai védelmére ők kényszeríték a magyar nemzetet!”

Ámde vajon manapság van-e még ezen nemzetben erő, mely annyi rontást, annyi metelyezést, annyi fertőzést és életizmáinak izekre szaggatását szenvedte át?

Magyar hitemre fogadom! Ebből a nemzetből még nem pusztult ki az erő, az önérzet. Belső nagy tüzének sugarait már is látjuk csapkodni . . . A szent Isten szerelmére testvérek! Ne is engedjük azt kialudni soha; mert akkor éhes áradat csap át e nemzet fölött és a névtelenség, a dicstelenség, a gyalázatos örök szorgaság örvényébe temeti a magyart.

Tehát zúgjál-búgjál Rákóczink érczes toroka. És az öreg harangnak isteni erős nyelve zendítsd szét a dicsőült fejedelem példaadásának, érenyeinek ígét e városban, de tovább a rónák méhéig, a hegyek ormáig, merre csak magyar ember küzködik.

Olyan időket élünk, nem tudjuk: mire virrad máról holnapra a nemzet. És, hallván tehát az ünnepi harangszót, erősítsük, készítsük magunkat a legszentebb fogadalmakra és küzdésekre, melyekért a gyönyörűen nemes II-dik Rákóczi Ferencz dicsőült fejedelmünk mindent áldozott . . .

Szomorú ének,

szegény kuruczokról.

Irta: **Thaly Kálmán.**

Ezer hétszázötvenegyben
Megharagvók a nagy Isten,
Gyászt vetett a magyar égre:
Szabadságnak immár vége!
Nyalka kurucz bunak ered,
Két orcáján könyje perog . . .
Jaj magyaroknak!

Szatmár felől fu fagyos szél,
Szomorú hirt sugva beszél:
Urunk-Isten nagy átkából
Elszéledt a magyar tábor!
Nyalka kurucz bunak ered,
Két orcáján könyje perog . . .
Jaj magyaroknak!

Fejedelmünk és vezérink:
Érettünk élt igaz vérink,
Lengyel földre ti menjetek —
Német kézbe ne essetek!
Nyalka kurucz bunak ered,
Két orcáján könyje perog . . .
Jaj magyaroknak!

Munkácson a föllegvárban
Dörg az ágyu még magában;
Majd az is mély csendbe sülyed.
Egy marad meg, — a becsület!
S bár a kurucz bunak ered,
Bár orcáin könyje perog:
Szent a becsület!

Jön a kurucz ki a várból:
Környöskörül labancz tábor;
Néznek gunynyal, s ily szót hánynak
A haldokló oroszlának:
„Nyalka kurucz!” hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Hová lettek vezéritek:
Rákóczitok, Bercsényitek?
Eszterházy, Forgách, Csáky? . . .
— Nem látjátok soha már ti!
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek;
Eb ura fakó!

Hej kurucz, nem ütközöl már!
Nem lát többet Érsek-Ujvár;
Nagy Bercsényi nőájára

Nem rohansz már vad csatára,
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Nagy-Szombatbúl föl Morvára,
Soprony mellől Bécs aljára,
Szombathelybül Stiriára —
Nem nyargalsz te már portyára!
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Erdőn-mezőn török-sipod
Többé már nem harsogtatod;
Pej paripád nem ugratod,
Pisztolyod sem ropogtatod . . .
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Eperjesi kövezeten
Sarkantyud nem peng sohasem,
Ezüst patkód ott nem csattog,
Nem csörömpöl pántos kardod.
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Torkig való jó barátság.

(Palota forradalom a kormánypartban vagyis inkább marakodás a konzerv felett.)

A Széll Kálmán összedrótzott pártjában végre nyíltan kitört a forradalom. Az összerugott párttagok s a miniszterelnök között oly kínos jelenetek játszódtak le a t. ház folyosóján, melyeknek élvezetes leírásától nem fosztjuk meg olvasóinkat. Itt közölünk a „Pesti Napló” igen érdekes haditudósításából egy részletet:

A kormány válságában egymást követik az ugynevezett incidensek és Széll Kálmán két kézzel is alig győzi az elintézésüket. Az örökösök nagyon félnek attól, hogy egyikük megrövidül a másik előnyére és tőlük telhetőleg igyekeznek minél több kellemetlenséget gyártani szeretett kormányelnököknek. Miután pedig mostani beteges állapotában fokozottan érzékeny, minden, a legkisebb és máskor talán alárendelt dolog is valóságos vonaglást idéz elő. Mindez a folyosón látszik meg legjobban, amely barometerjévé lett a helyzetnek.

Ma már valóságos forrongás volt a folyosón. Hiába interveniált Széll Kálmán, szép meséitől senki sem akart lecsillapodni, a kapacitációja sem használt, a fenyegetés csütörtököt mondott, mint általában egész rendszere. Természetes, hogy ennek a folyosói forradalomnak is az Apponyi-ügy a forrása. A Ház elnöke ugyan a felségnél volt és a kormány sajtója roppant módon igyekszik a kihallgatással a kegyvesztést elintéztetnek tekinteni, de arról már nem tehet, hogy mint az eső után a gomba, az új ügyek ne szaporodjanak. A legújabb incidens változatosságból a régi szabadelvűek csinázták. Ma délelőtt ugyanis egy óriási csoport verődött össze belőlük a folyosón és ezeket Kubinyi Géza lázította. Arról vitatkoztak, hogy a nemzeti párt még mindig külön párt a pártban és minden egyes alkalommal deputációkat meneszt a miniszterelnökhöz engedményekért. — Csak nemrégiben is külön konventikulumot tartottak a memorandum-ügyben, most pedig az Apponyi mellőzését tették magukévá.

Szerintük nem járja, hogy ők minduntalan külön követelésekkel álljanak elő és külön lépjenek föl. Folytonosan külön és zártan tanácskoznak, fenyegetőznek, ez a pártegység szempontjából meg nem engedhető.

A miniszterelnök azonban folyton kedvez nekik, ellenben a régi szabadelvűeket mindjárt leszereli, mint az Feilitzsch esetében is történt, akit a volt nemzeti pártiak majd hogy ki nem tessékelték, csak azért mert hangosan mert gondolkozni. A csoport amely ezeket a dolgokat igen hangosan vitatta, meglehetősen ellenséges indulattal beszelt a miniszterelnök gyengeségéről és még nagyobb indulattal Apponyi fogadtatásáról. Gróf Andrássy Gyula, aki örökösen csendesít ezuttal hiába próbálkozott meg kísérleteivel, a többiek annál hangosabban vitatkoztak. Végre Kubinyi Gézából egészen kitért a keserűség.

Becsületszavamra mondom, — így harsogott, hogy konventikulumra hívom össze a régi szabadelvűeket, ha még egyszer titkon, külön gyülesezik a volt nemzeti párt. Nem szabad tűrni, hogy párt létezzék a pártban s ha türik, hadd legyen több is ilyen.

Ekkor már olyan nagy volt a lármá, hogy a terembe is behallatszott és Széll Kálmán akit időközben a nemzeti pártiak is értesítettek a lázadásról, kiszaladt a teremből és kétségbeesve kérte Kubinyit.

— Nem volt semmiféle konventikulum, ha valahol ol. astad, czáfoltasd meg — szolt Széll Kálmán.

— Czáfoltasd meg te! — válaszolta ingerülten Kubinyi,

Miután látta, hogy a szép szó nem használ, magasabb hangon kezdett diskurálni a miniszterelnök.

— Nem tűrök — ugymond — semmiféle konventikulumot.

Mielőtt Kubinyinak még ideje lett volna válaszolni, az akkora óriásivá megnövekedett csoportból valaki odaszolt:

— Ezt mond a volt nemzeti pártiaknak — kegyelmes uram!

A miniszterelnök erre otthagya a

rendkívül inge ült csoportot, amelyen, ugy látszik, nagyon erőt vett az elkeseredés a szabadelvűpártban uralkodó állapotok miatt. Ez a forrongás most már olyan méreteket öltött, hogy a szakadást aligha lehet elkerülni.

És mintha minden összeesküdött volna, meghalt a volt nemzeti pártiak jegyzője: Lázár Árpád. Sokaig betegeskedett, hónapok óta nyomta az ágyát, míg ma megváltotta szenvedéseitől a halál. A halálhír éppen akkor érkezett a Házba, mikor minden forrt már. Mint az ütközetben, amely élet-halálra folyik, senki egy percze sem gondolt a részvétre, hanem a harcra. — Nyomban felmerült a kérdés: ki legyen az új jegyző. A miniszterelnök szomorúan szemlélte, mint indul meg a korteskedés az alásért. Őt már meg sem kérdezték. És ime, a nemzetipártiak ismét elkülönítve jartak el.

Azon nyomban korteskedtek Hammersberg László mellett, aki az ő emberük és azzal korteskedtek, hogy Apponyi megigerte Hammersbergnek a jegyzőséget. A régi szabadelvűek azért sem fogadták el ezt a jelölést és azonnal megkezdték a kapacitálást a saját jelöltjük érdekében, a ki Hertelendy Ferencz. A nemzeti pártiaknak sikerült megnyerniök a néppártot, amely legközelebb fekszik a szívükhöz, a szabadelvűek ellenben a függetlenségi pártot igyekeztek hivatkozni. Ők azzal érveit, hogy Hertelendy szabadelvű ember, veje gróf Csáky Albinak, a legszabadelvűbb korszak kultuszminiszterének, akivel szemben az ugyan csak szabadelvű függetlenségi párt nem szavazhat a nemzeti néppárt jelöltjére. Hammersberg érdekében még Széll Kálmán nevével is hazáltak a szabadelvűek között, de azoknak legnagyobb része ezzel felelt:

— Ha Széll megigerte Hammersbergnek, szavazzon ő Hammersbergre; mi Hertelendyre szavazunk.

Igy indul az egyetértés Széll Kálmán körül, akin mintha most megboszulná magát négyéves halogatási és egyengetési taktikája. Egyetlen egy ember nincs mellette, de eddig legalább nem fordultak ellene. Most már ez is megesik.

A jegyzőválasztás tehát a legújabb ügy. Hogy miképpen intézi, vagy odazza el ezt a kérdést, még nem bizonyos. Valószínű, hogy miután a két szembenálló szabadelvű pártot kibékíteni aligha tudja, az egyik jelöltet abdikáltatja. Magához is kérte késsőbb Kubinyit és Gajarit, akikkel tárgyalt is ebben az ügyben, de hogy minő eredménynyel, azt az illető urak nem árulták el.

Debreczeni kistükör.

(Thaly Kálmán.)

Ritka az olyan magyar ember a magyar földön, a kit mindenki szeret, akit mindenki becsül. Dr. Thaly Kálmán, a debreczeni I-ső választókerület szeretett, borostyán koszoruzott képviselője ilyen ritkán mutatkozó vezéralak ebben a tusáktól széttagolt, egymással szemközt állított nemzetben.

Valóságosan gyémántja ő a nagyokban, sajnos, most elég szegény magyar fajnak. Bármely oldaláról te-

Magas sziklán áll Murányvár, —
Kipisztultak onnat is már
A kuruczok: e párduczok . . .
Fészket vertek ott a sasok,
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Selmezz, Körmöcz el van zárva:
Nem tursz többet aranyába!
Kecskeméti szép lányokat —
Nem öleled te azokat! . . .
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek!
Eb ura fakó!

Pápa, Veszprém jó tanyád volt,
Debreczen édes anyád volt;
Jól tartott kincses Kolozsvár:
Vedd bucsudat tőlök is már!
Nyalka kurucz hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Isten hozzád Gyöngyös tája,
Jászság, Kunság rónasága;
Patak, Ungvár palotája —

Mas visel már gondot rája!
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

Kulacsodat Eger bora
Nem tölti meg többet soha;
Kassán nem jársz hajdu tánczot . . .
Csörgetheted a német lánczot!!!
Nyalka kurucz! hol a kedved?
Nem mondd már a németnek:
Eb ura fakó!

— Szegény kurucz nem szól rája:
Kit a sorsnak vert le átka:
Türi némán, türi büszkén —
Bár hazája, háza üszkén.
Igy a kurucz; s utnak ered,
Orezáin köny már nem pereg:
Szent a becsület!

Bár leverte sorsnak átka:
Nem verhetted rabigába!
Inkább lengyei földre szakad,
S lesz hazátlan, amde szabad!
— Szegény kurucz, elment, elhalt . . .
Hamvairól szól csak a dal:
Szent a becsület!

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT, mely megóvja a fejbőrt az el-
korpásodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a hajelmolyosodását. Megszünteti mindenféle haj-
betegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. Nem rontja a haját, sőt annak növést elősegíti s a haját dussá, sűrűbbé teszi.
Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jósa Dr.
Borsos-féle Hajkenőcs, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor. (2)

kintjük is a nemesen csiszolt gyémántkövet, minden részéből tüzes erő sugárzik felénk. Így vagyunk a mi szeretett öreg kurucz urunkkal, mesterrünkkel Thaly Kálmánnal is. — Éppen lapunk mai tárczarovatában közölt egyik gyönyörű kurucz költeménye bizonyítja, hogy ha Thaly Kálmán csupán költeményeket irt volna, csupán a költészet mezejéről szedegeti tehetségének harmatos virágait, akkor is büszkesége lett volna nemzetének. Ámde most tekintsük Thaly Kálmánt, mint történetbuvárt. Egész könyvtárra való történeti művet alkotott össze. A kurucz világ minden nagyszerű, felséges mozanatát feltárta előttünk, kiknek szeme, tehetsége, gyöngye a mult könyvének hamutól takart leveleiből olvasni és alkotni életet olyan ihletett erővel, miként Thaly Kálmán örökéletre keltette nagy Rákóczi fejedelem korát. Pedig nemcsak mint történetíró írta be nagynevét a nemzet és a tudományos világ történetébe; hanem mint a zamatos magyarnyelvű, feddhetlen politikai jellemű és készültsgű ellenzéki harczos is pártvezéri borostyánt és örökhálás elősmerést érdemelt ki nemzetétől; de mint atyai indulatu jóbarát is, mint nemes férfi is példánykép az érdekes szépöszfejű és ma is daliás öreg kurucz, kiről hogy most ez irást felvettem, oka annak az, mert szeretetünk és hálánk ezen szerény jelével akartam és akarom jelképezni azon szivből fakadó elősmerést, melyet mindnyájan érezünk a megtiszteltetés fölött, hogy Debreczen város Rákóczi ünnepén éppen az ősz mester, ki egész életet szentelt a fejedelem és vitézei dicsőítésének, magyarázza nekünk az igézetes kort.

Én érzem, hogy nagy Rákóczi lelke fog megnyilatkozni az ő választott mesterének ajkán.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

A tornász ifjakhoz!

„A magyart kívánom. Miért? azért, mert ez legalkalmasabb, legerősebb, leggyorsabb, és ha akarja, legvitézebb nemzetség!”
Zrinyi.

A lángpennájú, éles pallosú költő Zrinyi szavaival üdvözlünk benneteket Debreczen város vendégei, magyar tornász ifjak.

Annak a hazáért rajongó költőnek lelkét idézem fel, aki a maga jósigéivel, tüzes magyar lelkével a Rákóczi fejedelem riadó-ját harsogtatta negyven évvel megelőzve a kurucz lobogó kibontását.

Uj szabó üzlet.

divatu **angol kelmékben.** Üzletemet a mai igényeknek megfelelően nagyvárosi modorban vezetem s evégből kitűnő munkaerőkről gondoskodtam. Hosszu évi tapasztalataim, valamint legjobb igyekezetem és szolid elveim reményleni engedik, hogy kifogástalan munkával a t. közönség meglegedését ki fogom érdemelni. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel **INCZE SÁNDOR,** férfi szabó és szabász.

Csodálatos, mintha belelátott volna sasszemével háromszáz esztendő s jövő homályába, szavai annyira találják a mai szomorú viszonyokra.

„Egy nemzet sem patlog úgy s nem kevélykedik nemesség titulussával, mint a magyar, maga annak bizonyítására, conservatiójára, látja isten, semmit nem cselekszik; mit tudnak a mostaniak? innya, mit többet? pompáskodni, pipeskedni, egy szóval: esküdni, hazudni és semmi jót nem követni!”

Hát ez a jelen!

De vigasztalásul fölvonul előttünk a mult, Rákóczy lelke száll ránk a kurucz kor minden diadalmárával és mélységes keserőségével a pénteki fényes Rákóczy ünnepélyen.

És fölvonul előttünk a jövő. Zárt sorokban, feszülő mellel, duzzadó egészséggel látunk majd benneteket elvonulni előttünk, akik barátságos vetélkedésre ide gyűltek mindenfelől: a bérczes Hargitta lejtőiről, az aranytermő Biharországból a nyiri homokról s a tiszamenti kalásztérő rónákról.

Sóhaj száll a szivünkről; adja isten, ez a viruló ifju hadsereg, ezerháromszáz derék magyar ifju a mi sivar jelenünknel szebb jövőt tanuljon ismerni.

De földérül majd a lelkünk, ha látjuk viruló arcokat, gyakorlott, izmos karjaitokat, melyen egy elárvult szegény ország reménykedő szeme csügg. Hozzott isten benneteket a magyarság szivébe, a nagy multu városba. Debreczen polgársága meleg szeretettel ölel a szivére titeket, a jövő reményét. A ti látástok ébreszti újra bennünk az önbizalmat, hogy a magyar csakugyan a legalkalmasabb, legerősebb, leggyorsabb és ha akarja, legvitézebb nemzetség!

Istenitisztelek.

Holnap, áldozó esütörtökön az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban János Zoltán lelkész. Kistemplomban Szabó Bertalan püspöki segédlelkész. Ujtemplomban Sáfrány Géza tanár, Ispolytemplomban Harsányi Pál h. tanár. Csapokerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Az ágost. hitv. evang. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

Rákóczi ünnepély Debreczenben.

Közeledik Debreczen város nagy nemzeti ünnepe, a dicső Rákóczi Ferencz fejedelmünk emlékünnepe, melyben a város oly hazafiasan, egyértelmű lelkesedéssel veszi ki részét hivatalos uton, mint a város közönségének részvételével. Debreczen város Rákóczi ünnepélyére vonatkozólag az adatokat és értesítéseket alábbiakban közöljük.

*

Puky Gyula főispán a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívás

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának

a halhatatlan érdemű

H. RÁKÓCZIFERENCZ

fejedelem

emlékére, a Kurucz háboru kezdetének 200 éves evforduloja alkalmából

f. 1903. év május hó 22-ik napján — Pénteken — tartandó

ÜNNEPÉLYÉRE

és az ennek keretébe beillesztett

D I S Z K Ö Z G Y Ű L É S R E.

Az ünnepély sorrendje:

Gyülekezés reggel fél 8 órakor a városháza nagytermében.

1. 8 órakor istentisztelet az ev. ref. nagytemplomban.

2. 9 órakor istentisztelet a róm. kath. templomban.

3. 10 órakor diszközgyűlés. (A városháza udvarán, kedvezőtlen idő esetén a közgyűlési teremben.)

A diszközgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.

2. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Thaly Kálmán, a Szent István rend kiskeresztese, Debreczen sz. kir. város I-ső kerületének országgyűlési képviselője.

3. Tanácsi indítvány Rákóczi hamvainak hazaszállítása érdekében.

4. Polgármester indítványa dr. Thaly Kálmán részére elismerés nyilvánítása iránt.

5. A diszközgyűlés berekesztése.

Az ünnepélyen való részvételre jelen meghívó előmutatása, illetőleg az alkalmi jelvények felmutatása jogosít.

Debreczen, 1903. május 12.

Puky Gyula,
főispán.

A pénteki Rákóczi ünnepélyt kedvező idő esetén a városháza udvarán tartják meg. E végből nagy tribünöket állítanak fel a bizottsági tagok, a meghívottak és a külön tribünt a hölgyközönség részére.

A hölgyek részére a rendezőség jegyeket bocsájtot ki. A hölgy tribünre szóló jegyek holnap, csütörtök reggeltől kezdve díjtalanul megszerezhetők a polgármesteri titkári hivatalban.

A Rákóczi ünnepélyre izléses és csinos — Rákóczi emlékjelvényeket készítettett a rendezőség Dávidházy Kálmán jeles könyvkötővel. Ezek a jelvények 60 és 40 filléjjel kaphatók Békés Lajos, Szentkirályi Tivadar, Csáthy Károly és Telegdy K. Lajos kereskedők üzleteiben.

A rendezőség az ünnepély díszének emelése céljából felkéri a bizottsági tagokat és a meghívottakat, hogy a diszközgyűlésen ilyen Rákóczi jelvényekkel jelenjenek meg. Ugy szintén óhajtható lenne, ha a tribünön helyet foglaló hölgyek is jelvényeket viselének.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Debreczenben **Kossuth-u. 8 sz. alatt** a színház mellett (Dr. Rothschnek ur gyógyszerész tőrszomszédságában) egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **férfi szabó üzletet** nyitottam. Raktáramat dusan felszereltem bel- és külföldi szövetekkel, különösen a legujabb

Uj regényünk.

Lapunk mai számában befejezzük a kiváló írónak, Azar-nak pompás humorral, nagy ember és életösmerettel megírt elbeszélését, a mindvégig lekötő, bájos „Szunyog históriáját“, mely a szabolcsi nemesi életből van mesteri kézzel és tollal kiragadva. Sokan sok kedves ösmerőst találtak ebben a ritka zamatos magyar írásban és az előttünk elhangzott elismerésekből szép bokrétát köthetünk a magát, eredeti magyar tehetségét oly tulszerényen véka alá rejtő csikmegyei orvosnak, ki „Azar“ név alá rejtőzik és kinek gyöngyvirág kedves írásaiban, örömmel jelenthetjük, még jövőre is fognak igaz szórakozást és gyönyörűséget találni olvasóink. Ő maga is Tiszamenti, vidékünk-ről székelyföldre származott uriember, ki azért szívesen tárja fel itt írói tollának virágos alkotásait; tehát nemzeti és vitélő „Azar“ uram a mielőbbi kedves viszontlátásra a székelyföldön, de itt ezen lap hasábjain is . . . „Azar“ mai számunkban befejezett elbeszélésének közlése után az ünnepi Rákóczi esztendőhöz illő történet közlését kezdjük meg; nevezetesen az eszményileg nemes, nagy szabadsághős, Rákóczi Ferencz fejedelem külön megírt történetének közlését ama regyszerű kuruczi küzdelem változatos folyamatu leírásával együtt.

A nemzet virágos kertje Debreczenben.

Most párnapra valóságosan a nemzet virágos kertje van ide büvölve Debreczenbe. Mert hát képzelhető-e gyönyörűbb, szebb virág a nemzet ifjúságánál, melynek nyalka száza most városunk utcáit és a mi szerető szívünket megszállották. Trombitaszóval, dobörgés mellett, katonás rendben érkeznek újabb és újabb csapatok. Élettől derűs az ifju hamvas arcok, aczélezott erőttől duzzad a gazdag fejlődésnek indult zsenge izmok. Valóban ilyen fiatalságra van szüksége az új magyarországnak, hogy a lélekben, erőben edzett, emelt fejű ifju sereggel visszavivhassuk a minden magyar embernek lelkét gyujtató szent végcélzt a független Magyarországot. Kedves ifju barátaink Isten hozott körünkbe! Örömtől, gyönyörűségtől repes a lelkünk, hogy Debreczenben így együtt láthatjuk a magyar nemzet legszebb virágos kertjét.

A bíróság köréből.

Az igazságügyminiszter Gébert József drt., a debreczeni kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt a debreczeni királyi ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottul rendelte ki.

A nép lelkészéért.

Az amerikai „Magyarok Csillaga“ írja ezt az érdekes hirt: Pittsburgban évek óta lelkészkedik Konyha Pál reform. lelkész ur, aki mint buzgó lelkipásztor, igazán kiérdemelte azt, hogy e szép jellemvonásáért minden magyar ember kalapot emeljen előtte. Legutóbb azonban annyi sok áskáló-

dás folyt ellene, hogy a Misszió őt végtére is T o l e d o b a határozta el át helyezni helyére pedig Pittsburgba H a r s á n y i Sándor chicagói lelkipásztorot rendelte. — Csakhogy erre meg a hivek zudultak fel és most kijelentették, hogy ők bizony nem hagyják azt a maguk lelkészét, a kit ők megszerettek és tisztelni megtanultak. A Misszió küldhet ide papot, de az ugyan nem lesz az ő papjuk. Sőt többen kijelentették, hogy ha nagy tiszteletű Konyha Pál eltávozik innen, akkor ők többé a reform. egyházköz-séghez nem fognak tartozni. Mi örülünk e szép tüntetésnek, mert Konyha Pálban ez igazán egy olyan érdemes lelkipásztor tün-tet ki, a kit erre az érdem emelt fel.

Rákóczi ünnepély a helyb. izr. iskolában.

A kápolnás utcza izr. iskolában f. hó 22-én reggel 8 órakor tartják meg a Rákóczi ünnepélyt, melynek tárgysorozata a következő: 1. Megnyitó beszéd, tartja Kuthi Zsigmond igazgató. 2. II. Rákóczi Ferencz, felolvassa Bruch Iona k. a. tanítónő. 3. Szavaltatok: Popper Ferencz szavalja „Hajdanta“, Burger Lajos: „A magyar zászló“, Hegedüs Endre: „Mikor imádkoztok“, Burger Miklós: „Sirva irt levelem“, Boros Miklós: „Mikes Kelemen“, Balkányi Pál: „Houfidal“, Klein Ede: „Rákóczi“, Freund Erzsí: „Szent sir“, Birn Aranka: „A Mormora tenger.“ Szántó Magda: „Haj Rákóczi, Ber-csenyi“, Reichman Edith: „Haj Rákóczi“, Burger Erzsí: „Rákócziné“, Goldstein Hel-lén: „Rákóczi nóta“, Róth Irén: „Rákóczi“, Mandalbaum Ilon: „Bujdósó.“ Közben énekelnek hazafias dalokat. Az ünnepélyt a „Szózat“ zárja be.

Az óvodák megnyitása.

A gyermekek pusztító réme a vörheny miatt márcziusban az összes óvodákat bezárták. A főorvos előterjesztésére, miután a vörheny megszűnt, a polgármester intézkedésére e hó 21-től holnaptól kezdve megnyitják az óvodákat.

A nőipariskola kézimunka kiállítása.

A maga nemében igazán szép és páratlan kézimunka és rajz kiállítást rendezett a debreczeni nőipariskola. Három nagy terem-ben láthatunk szebbnél-szebb tárgyakat, a legegyszerűbb zsebkendőktől a legművészi-sebben kiállított ruhákig. A Volaffka Katicza és Fiebhein Etelka készítette ruhák egy salonnak is díszére válnának. Nagyon szép a Bisotka Juliska secessiósi irányu kézimunkája is. Általában valamennyi igen szép és izléses. Csinosak azok a tárgyak is, melyek a 26-iki majálison, mint tombola tárgyak fognak szerepelni. — Ezek közül különösen figyelemre méltó a Krisztiani Vilma és Almádi Ilona által készített asztalka. — A fényesen sikerült kiállítás ugy délelőtt, mint délután 20 fillérért tekinthető meg. Felhívjuk eá az érdemes közönség figyelmét.

A legújabb királyi tanácsos Debreczenből.

Ámbár a mi elvünk is az a királyi tanácsossági és egyéb címeköröságos esetről, hogy még mindig elviselhetőbb és jobb a fogfájásnál vagy a hascsikarásnál, de azért Debreczen legújabb királyi tanácsosáról újságírói kötelességünkhöz képest be kell számolni. Az ex-lex kormány hivatalos lapjának (más néven szubvenczióval bélelt dudu!) közelebbi számában jelenik meg a hír, hogy a felsőbb kegy öreg Lengyel Imre bátyán-

kat, a bomlásnak indult debreczeni kormánypart minden időben (tehát még az ex-lex idején is?) kitartó, hűség-ös oszlopos tagját a hazánk virányain nem egész ösmeretlen kir. tanácsosok czimtarába iratta be. Mi nem firtatjuk most, hogy majd „autág“ kérdez-e tanácsot a Felseg Imre bácsitól, de amennyiben ez a száraz elösmerés kellemesen érinti az egykori Bocskai huszár hadnagyot, ősyinte szívből kívánjuk viselje, élvezze egészségesen és az emberikor legvégső határáig.

Szerenád Csiky Lajosnak.

Megható módon fejezte ki tegnap este a főiskolai ifjuság egy része szeretett tanár-jához való vonzalmát, ragaszkodását. Csiky Lajos, a fáradhatatlan buzgalmu tudós huszonötödik esztendeje, hogy tanári székén ül. Ez alkalomból a főisk. énekkar tegnap este szerenádöt adott az immár negyed szá-zadja áldásosan működő professornak, a ki egyszersmind a főisk. énekkarnak is felü-gyelő tanára. Két szép dal zengett el a csillagos éjszakában Csiky Lajos tiszteletére, közben Kónya Gábor 3 th. mondott üdvözlő beszédet a főisk. énekkar nevében, mire az ünnepelt meghatottan köszönte meg az ifju-ság ragaszkodását, szeretetét, figyelmét. Majd magyarosan megvendégelte az ünnepelt az ünneplőket s a hangulatos est éjfél 12 óra-kor ért véget.

Verseny kuglizás.

A polgári lövészegyesület f. hó 21. és 24-ik napjain a nagyerdei tekepályán versenyt rendez, melyre az érdeklődők figyelme ez uton is felhivatik. A verseny mind két nap délelőtt 10, délután pedig 3 órakor veszi kezdetét. Zárlat 24-én este 8 órakor s utánna a díjak kiosztása. A díjak között van 4 arany és 4 ezüst díj. Vendégek szívesen láttatnak, de a három első díjra nem pályázhatnak.

Figyelmeztetés a gyermekmenhely építésére vonatkozólag.

Figyelmeztetjük azokat, kik a debreczeni gyermekmenhely építésére ajánlatokat tettek, hogy az ezen ajánlatok tárgyában tartott versenytárgyalásoknak s a kötendő szer-ződések iránti megállapodásoknak eredményét folyó hó 23-án délelőtt 10—11 óra között fog a városháza gyűléstermében nyilvánosan kihirdettetni.

A régi debreczeni polgárok háztartását.

lakásberendezéseit élénken jellemző egykoru adatokat — ugmint osztályegyezségeket, leltárakat és hasonló okiratokat közöl 1567—1638. közt i időből a Történelmi Társulat egyik folyóirata, a dr. Komáromy András által szerkesztett a Történelmi Tár legutóbbi füzetében Zoltai Lajos, ki az országos gazdasági egylet folyóiratában a Magyargazdaság történelmi Szemlében is legközelebb érdekes adatokat közölt a XVII. század első feléből Debreczen város zálogos jobbágyairól és boldogfalvai ispánjainak adott tanácsi utasításokról.

Diákgyűlés az akadémián.

Népes gyűlést tartott tegnap délután 6 órakor az akadémia ifjúsága Görömbey Péter senior elnöklete alatt. Milotay István számolt be a debreczeni akadémia kiküldötteinek a budapesti országos diákkongresszuson való működéséről, egyuttal megezőfolta néhány

pesti lapnak a debreczeni kiküldöttekről irt téves állítását. Nagy Sándor a gyűlés elé terjesztette elfogadásra azt az indítványát, melyet a kongresszuson is megtett. A gyűlés ezt egyhangulag elfogadta. Végül Nagy Mihály indítványozta, hogy a vidéki diák-szövetség megalakítását a debreczeni akadémia pártolja és annak érdekében mindent tegyen meg. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

A polgármesterek

nagy gyűlése véget ért. A vendégek ma reggel elutaztak. A legkellemesebb emlékekkel távoztak körünkből. A polgármesterek itt időzése alkalmából a „Szabadság“ támadásban részesíti a rendezőseget. A rendezőség a támadásra, mint minden alapot nélkülözőre, nem tartja szükségesnek reflektálni.

Lapunk legközelebbi száma

a közbejött áldozócsütörtöki ünnep miatt szombaton jelenik meg.

Emlékünnepély a főiskolában.

A főiskola Énekkar tegnap délután fényesen sikerült évfordulati ünnepet rendezett néh. Egri, Dobray, Horváth, Kovács alapítóinak emlékére. Diszes műértő közönség hallgatta végig zajos tetszés nyilváníások kíséretében a program egyes pontjait, a mely a magyar zeneirodalom remeikeiből állott. Bognár nagy művészi és történelmi értékű gyászéneke, melyet a szerző Vörösmarty halálára irt, Huber Károly és Zimay klasszikus alkotása, valamint Lányi Ernőnek a Kövesdy-féle 400 koronás díjjal kitüntetett pályaműve — mind megannyit a nagy szerzők nagy alkotásaihoz méltó magas színvonalu művészi előadásban hallottuk olyan műélvezettel, a minőt nyújtani Magyarországon diák énekkar nem képes. Az ünnepélyen 200 koronát osztottak ki méltó jutalmul az Énekkar derék tagjai között.

A lövészet közgyűlése.

A „Polgári Lövész-Egyesület május hó 24. napján, délután 4 órakor az egyesület nagy-erdei helyiségében tartja meg évi rendező közgyűlését. A gyűlés tárgya: Évi jelentés. Számvizsgálók jelentése. Tisztújítás. Indítványok. Indítványok 8 nappal előbb a titkárhoz adandók be.

Egyházkerületi közgyűlés.

Az egyházkerületi közgyűlés harmadik napja lanyhult érdeklődés mellett folyt le. Ugy látszik, igaza volt tegnap Uray Imrénnek, hogy kár volt a közgyűlést közvetlen áldozó csütörtök előtt összehívni. Az érdeklődés lanyhultsága a tárgyalás folyamán is meglátszott, nagyobb a tegnapihoz hasonló vita nem is volt. Tegnapi tudósításunk kiegészítésére felemlítjük, hogy az egyházi adó kérdésében megindult nagyszabásu vita a bizottság javaslatának elfogadásával végződött. Ma folytatták a törvénytervezet tárgyalását. A lelkesválasztásról szóló fejezetet tárgyalták legelsőbb, rövid vita volt a lelkesi minősítés és a kegyeleti idő tárgyában. Az egyházi törvénykezésnél szóló résznél egyhangulag elhatározták, hogy a régi, most érvényben levő törvény fentartását kívánja, amennyiben az új, bár kiváló jogászai munka és az alapelvekre nézve a régivel meg egyezik, részleteiben annyira bonyolult, hogy laikus bírók kezébe nem való. —

Ezután a törvénytervezet közoktatásügyi része került szintén nyugodt tárgyalás alá. Vita a 475 §-nál keletkezett a tanítók szolgálati pragmatikája kérdésében, melyet előadó szerint a bizottság mellőzni kíván. — Thali Kálmán nem tartja elegendőnek előadó indoklását, „hogy úgy sem jön létre ötven év alatt.“ A pragmatika létrehozatalát kívánatosnak tartja és bizottság kiküldését kéri. — Sinka Sándor utal az egyházkerület hatáskörébe tartozó rendtartásra, mely azt feleslegessé teszi. Végre is a bizottság javaslatát fogadták el. A tanítók kegyeleti éveinek kérdésénél a kegyeleti évet a bizottság elejtendőnek tartja, minthogy arra alap nincs. — Kiss Albert indítványozza, hogy figyelmeztessék a konventet arra, hogy ez a kérdés olyanformán oldassék meg, hogy az országos gyám és nyugdíjintézeti alap terheltesék meg vele. Az indítványt elfogadták és a törvénytervezetet végig letárgyalták.

Debreczen és Kubelik.

A Pesti Napló Kubelik János reménybeli debreczeni polgártársunkkal összefüggésben egy érdekes rendkívüli közgyűlésről hoz hirt. Tudomásunk szerint Debreczenben a polgárosítás ügyében nem tartottak semmiféle ilyen rendkívüli közgyűlést. De ettől eltekintve igen kedves a debreczeni polgár Kubelik Jánosról szóló alábbi hír, mely a jövőt illetőleg Debreczen világhírének növelését is jelenti, és így hangzik:

Jelentettük már, hogy Kubelik János Puky Gyula debreczeni főispánnal bejelentette, hogy magyar állampolgár akar lenni. Debreczen városa, mint onnan jelentik, tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Kubelik Jánának a város kötelekébe való felvételét határozták el. Kubelik kérvényét Szabó Kálmán tanácsos adta elő. A törvényhatóság kézséggel határozta el a fölvételt és megéljenezte a művészt, aki mint debreczeni civis, szorgalmasan tanulja a magyar nyelvet menyasszonyától — Széll Mariannától, Széll Farkas táblai tanácselnök leányától.

Idegenek között.

Meghatón szomorú esetről érkezett hír: Egy magyar tüzeraltiszt idegenben történt öngyilkosságáról. Nálunk már sablonszerűvé váltak a katonai öngyilkosságok, de Laszik József esete, amelyről alább szólunk, kiválik e kegyetlenül egyhangú hírek közül. Laszik József Selmezbányán született és mint neve is mutatja, tótajku volt, de lelkes, hazafias tanítója lángoló magyar érzést nevelt beléje. Laszik Budapesten kezdett szolgálni a 6. vartüzérezrednél, de harmadik évében mint irányzót (Vormeister) idegenbe, Wöllersdorfba helyezték át. Nagyon gyűlölik ott a magyarokat, úgy, hogy azok a magyar fiúk, akik ott szolgálnak, örökös rettegésben élnek a sovinszta osztrák katonatisztek miatt. Laszik szerencsétlenségére nem tudott németül és e miatt valóságos martíromot kellett kiállania. Folyton panaszkodott, sohajtozott és alig várta már, hogy leteljen utolsó esztendeje. De ugy látszik, nem bírta elviselni a napról-napra való szenvedést, mert május 11-én délben szolgálati fegyverével főbe lötte magát. Megható dolog volt, hogy a többi magyar fiúk, akik vele szolgálnak, nemzeti színű szalagos koszorút tettek a sirjára. Alig

tudtak az idegenben olyan színű szalagokat találni, amikből a magyar trikolorót összeállíthatták volna. A német legények fenyegettek ugyan, hogy letépi a koszorúról a szalagot, de nem merték megtenni. Meszse idegenben a magyar háromszin szomorodik a szegény Laszik József sirján.

Öngyilkos cselédleány.

Végh Julianna 22 éves cselédleány tegnap este Csap u. 40 sz. alatti lakásán gyufaoldatot ivott. Reménytelen szerelem miatt akart az élettől megválni. A súlyosan sérült leányt a kórházba szállították. Életbemaradásához nincs remény.

Kamarai titkár — nagyanyai öröme.

A megdöbbenés némi jelével olvassuk a következőket egyik kassai lapban:

Deil Jenő családi öröme. Kereskedelmi és iparkamaránk országos híru titkárával, idősebb Deil Jenőt tegnap nagy családi öröm érte — amennyiben nagyapa lett. Eddig ugyanis csak nagyanyai örömei között élvezett — egy leányunokája révén, amig boldogságát a tegnap született fiu unoka a legmagasabbra tetezte.

Kissé zavaros, rejtelmes, mondhatóank titokzatos az eset s feltétlenül furcsa, nagyon furcsa . . .

Rohonczy Gida afférja.

Abban az ismeretes afférban, a mely Rohonczy Gida és Parraghy Vilmos ügyvédjelölt közt felmerült, ma két nyilatkozatot kaptunk. Az egyiket Rohonczy küldte hozzánk s elmondja benne, hogy meggyőződött arról, hogy a dologban félreértés történt, az affér okot szolgáltatott sértésre nem a kötekezesi tempó vitte az ügyvédjelöltet. E miatt vissza is vonta az ügyészségnek benyújtott feljelentését. A másik levelet Árkay Kálmán ügyvéd Parraghy Vilmos princípálista irta s konstatálja benne, hogy a fiatal ember csakugyan tévedett. Esze ágában sem volt a krakelereskedés s csak a társaságban levő hölgyek, dr. László Mihály és Árkay Kálmán családjának a tagjait akarta vélt inzultusok ellen megvédelmezni. Nemcsak hogy nem párbajhős, hanem még soha nem volt párbaja.

Majális.

Az Abelesz-féle polgári iskola növendékei 21-én, csütörtökön tartják majálisukat a nagverdőben. Tánccs kezdete 7 órakor a Dobos pavillonban. Belépti díj 1 kor. Meghívók nem adatnak ki.

Régi cég új kezekben.

Egyik legrégibb idő óta fennálló Szent-Királyi Tivadar tulajdonát képező diszműaru nagykereskedés új kezekbe került. Az üzletet Borsos Káta és társa vette meg és máától kezdve Borsos és társa cég alatt vezetik tovább az eddig is szolid alapon álló üzletet.

Egy maczedón forradalmár a fölkelésről.

A kolgár fölkelők egyik vezére Pantelli Pantev, aki egy ösztetüzés alkalmával megsebesült, most Bécsbe érkezett, hogy ottani szanatóriumyan gyógykezeltesse magát. Ebből az alkalomból egy bécsi hírlapíró felkereste és kérdéseket intézett hozzá a legutóbbi maczedóni eseményekre vonatkozólag. Az érdekes beszélgetésből a következőket közöljük: Arra a kérdésre, hogy miként szervezték a fölkelést. Pantelli a következőket válaszolta:

— Az egész fölkelő vidék ötvennégy kerületre volt fölosztva. Minden kerület nagyobb fölkelő csapatot állított ki, amelyeket a központi választmány egy bizottságba szervezett egy egészséges egészszé. Ez a

bizottság gondoskodott a csapatok ellátásáról és ez oktatta ki őket a titoktartásra. Jaj az árulónak! Én magam lőttem le egyik vezértársamat, mert bebizonyosodott róla, hogy a portával levelet váltott.

Vladimirovo mellett tüztünk össze először a törökkel, amikor is a 200 főnyi ellenség közül csak 43 tudott elmenekülni, a többi részint elesett, részint fogjul esett.

És mit csináltak a foglyokkal?

— Azonnal népgyűlést hívtunk egybe — amint azt a központi bizottság szabályai előírják — és minden parasztot megkérdeztünk, hogy vajjon hogyan viselkedett a falujokban ez vagy amaz a török. Ha a parasztok kívánták, akkor az illető foglyot rögtön agyonlőtték. Ellenben ha senmi kifogás sem volt ellene, szabadon bocsátottuk és így szoltunk hozzá: — Mond meg testvéreidnek, hogy mi nem ellenetek, hanem a ti kormánytok ellen harczolunk. Ha minden török olyan volna, mint te, bizonyára nem keltek volna fel a maczedónok! —

A harcban elesettektől elszedtük a fegyverzetet és a töltenyeket, de a halottakat mindig átengedtük elleneinknek, hogy eltemethessék.

— Hogyan sebesült ön meg?

— A Vladimirovo melletti második csatában. Ez alkalommal óriási tulerővel alottunk szemközt. Épp kiadtam a parancsot, hogy az egész csapat egyenkint vonuljon a közeli erdőbe, amikor az ezen pillanatban kilőtt bomba hatását szemlélendő, kissé félre léptem fedezetem mellől. Abban a pillanatban két lövés dördült el. Az egyik golyó kalapomat furta keresztül, a másik pedig balezombomba hatolt. Összerogytam, mire társaim gyorsan bekötözve sebemet, lóra tetek és kihozták az ütközetből. Azóta harczképtelen lettem.

— S hogyan kezelik a bombákat?

— Minden ember visz egy bombát a hátán. Sarafov csapatának tagjai azonban négy-öt bombát is kapnak. Ezenkívül minden emberünk el van látva bombavetével is. Tizenöt busz lépésnyire kell megközelíteniük az ellenséges csapatot, hogy a bomba kellő pusztítást vihessen végbe.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczi- és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Nyilatkozat.

A szolyvai égvényes savanyúvíz szén-sav és szikso tartalmánál fogva egyike a legjobb alkalikus vizeknek. Sokkal jobb a krondorf, preblai és bilini vizeknél. Magyar Baedecker.

A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A kereskedelmi és iparkamara iparmuzeumának pünkösti vására.

Karácsonkor székely testvéreink mutatták be házi iparukat és valóban sikerült vásárt rendezett néhány lelkes székely, városunk szép hölgyei segítettek a temérdek házi ipar cikket elárusítani.

Himzett Blous szövetek

2 frt 75 krtól

Méterenként portó és vámentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. Schveiczba 2-ös levélbélyeg.

A kereskedelmi és iparkamara a kerületéhez tartozó hét vármegye házi iparát fogja f. hó 26-ikától 30-ig állandó iparmuzeumában bemutatni. Egyszermind vásár is lesz, mert a tárgyak nagyobb része eladóvá tételik.

A fő dolog lenne hogy kereskedőink megismerkedjenek az árukkal és összeköttetésbe lépjenek a községek háziipar telepeivel, a növegyetekkel, ipar fejlesztő bizottságokkal. — Ha a szegényebb felsőmagyarországi megyék lakosainak munkát adunk, azaz a megélhetést biztosítjuk a dolgozni akaró népnek, a kivándorlás, mely már óriási méreteken terjed, lassankint meg fog szünni.

Debreczen város puritán népe szereti az egyszerűséget, de azért szereti konyháját, pitarát teleaggatni színes edényekkel. — Lesz alkalom itt vásárolni.

Bereg vármegyéből jön a sok agyagipar készítmény, paraszt majólíka. — Hajdu vármegye ontja a szebbnél szebb szalma kalapokat. — Szatmármegye a szövőipart fogja képviselni, bizonyára megnézik a kiállítást a nőipariskola tagjai is jeles vezetőjük kíséretében. — Látható lesz a nagybányai szép sásfonás is, valamint Felsőbánya gyönyörű csipkéi.

A kis Ugocsa vármegye fonott székeket, mindenféle kosarakat állít ki, Máramarosmegye pedig a himző ipart, szőnyeget, háztartási faragásait mutatja be.

Debreczen város közönsége remélhetőleg felhasználja az alkalmat, hogy azon öt nap alatt, míg a kiállítás tart, ellássa magát szebbnél szép házi ipari tárgyakkal, s midőn ezt teszi, jótékonyt is gyakorol, mert sok szegény család várva várja már azt a kicsiny összeget is, mely a kiállított tárgyainak az eladásából be fog folyni.

K.

A kerületi tornaverseny.

A magyar nemzet ifju sarjadéka, a nemzet jövőjének letéteményeseit üdvözlí mai napon Debreczen város falai között.

A holnap, áldozó esütörtök napján és pénteken lefolyó kerületi tornaversenyek ifju vendégei, mintegy 1200 ma este megérkeznek Debreczenbe.

Összesen 22 iskola növendékei érkeznek a mai nap folyamán Debreczenbe. Ezek közül a lugosi állam főgimnázium 21 tanulója és 2 tanár már tegnap délután, Miskolcz 35 tanulója és 8 tanára tegnap este megérkezett. Erzsébetfalva és Déva ma hajnalban jött meg, a többi pedig ma délután 3 óra 20 perczkor érkezik, a désiak kivételével, kik holnap reggel 5 órakor lesznek itt.

Jön pedig a következő 22 iskola:

1. Hódmező-Vásárhely ev. ref. főgimn. 22 tanuló, 2 tanár.
2. Kisujszállás, ev. ref. főgimn. 30 tanuló, 2 tanár.
3. Mezőtur, ev. ref. főgimn. 32 tanuló, 3 tanár.
4. Sárospatak, állami tanítóképző, 30 tanuló, 3 tanár.
5. Békés, ev. ref. főgimn. 36 tanuló, 4 tanár.
6. Sárospatak, ev. ref. főgimn. 50 tanuló 3 tanár.
7. Nagyvárad, állami főreál. 28 tan. 2 tanár.
8. B. Csaba, ág. ev. főgimn. 44 tan. 4 tanár.
9. Erzsébetváros, áll. főgimn. 35 tanuló, 2 tanár.
10. Szarvas, ág. ev. főgimn. 46 tan. 3 tanár.
11. Lugos, áll. főgimn. 21 tanuló, 2 tanár.
12. Déva, áll. tanítóképző 36 tanuló, 3 tanár.
13. Nagy-Károly, főgimn. 42 tanuló, 3 tanár.
14. Nagy-Szeben, áll. főgimn. 35 tan. 2 tanár.
15. Belényes, főgimn. 22 tanuló, 2 tanár.
16. Nyiregyháza, főgimn. 35 tanuló, 5 tanár.
17. Sepső-Szent György, főgimn. 32 tanuló, 4 tanár.
18. Szentés, áll. főgimn. 30 tanuló 2 tanár.
19. Kolozsvár, ev. ref. főgimn. 26 tanuló 2 tanár.
20. Arad, áll. főreál. 26 tanuló, 3 tanár.
21. Miskolcz, ev. ref. főgimn. 35 tan. 8 tanár.
22. Déés, áll. főgimn. 22 tanuló, 1 tanár.

Összesen tehát 22 vidéki tanintézet 711 tanulója és 66 tanára vesz részt a kerületi tornaversenyen. Ehez járul a helybeli 5 tanintézet 507 tanulója és 29 tanára. Végeredmény: 1218 tanuló és 95 tanár.

Bach-rendszer a m. kir. postánál.

Sok szomorú jelenség tárul e cikkben egyszerre a magyar ember szeméi elé. Egy rendeletet kaptak közelebből a postások. A rendelet arra vonatkozik, hogy a külföldre irányítandó táviratok s másnemű küldeményeken a jelzéseket, mint például: sürgős, hivatalos, államtávirat, újság stb. milyen nyelven, illetőleg miféle nyelvű rövidítéssel eszközöljék. Azt hagyja meg a rendelet, hogy német nyelven, illetőleg német nyelvű rövidítéssel. Például: D. (dringend), A. (Amts) S. (Staats), Z. (Zeitung) stb.

Megemlékezik e rendeletről a postások szaklapja is legközelebbi május 10-iki számában s azt is mondja, hogy ha már magyarul nem lehet e jelzéseket eszközölni, akkor is francziául kellene, mert ez a nyelv van a postai nemzetközi forgalomban kötelezőnek elismerve és kimondva. De a postások szaklapja e rendelettel kapcsolatban egyéb dolgokról is lerántja a leplet. Konstatálja mindenekelőtt, hogy amióta a kereskedelmi miniszter egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a nemzetközi egyezmény értelmében kötelesek vagyunk a külföldről jövő

körülbelül 50 frtig Appenzeller himzés ráüllesztve. Képes árjegyzék postafordultával, valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 60 kr.-tól egész 11 frt 35 krig méterenként. Selyem damaszt . . . . . 85 krtól 11 frt 80 krig. Selyem Bastruhák öltözékeként 9 frt 90 krtól 43 f. 25 k. Poulard selyem mintázott . . . . . 60 krtól 3 frt 70 krig. Báli selyem . . . . . 60 krtól 11 frt 35 krajczárig. Menyasszonyi selyem . . . . . 60 krtól 11 frt 35 krajczárig. Blons selyem . . . . . 60 " 11 frt 35

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

küldeményeket Ofen-Pest, Grosz-Wardein, Kronstadt czimzéssel is elfogadni, azóta, kivált az Ausztriából származó küldeményeken nyoma sincs újból a magyar helyesírás szerinti czimzéseknek, tehát magyar részről az ez irányban megindított akció teljesen meddő maradt.

Egy füst alatt mond mást is a postások lapja. Azt is mondja, hogy — amire gyakori eset van — ha nálunk egy helyi ember a postai közeggel való érintkezés közben csupán a magyar állameszme iránti gyűlöletből nem akar magyarul beszélni, dacára annak, hogy tud s a postás is tudja, hogy tud, ha ez nem alkalmazkodik kívánságához, kikap a felettes hatóságától. Pedig előfordul, hogy a postás nem is tud másképpen, csak magyarul s így ha akarna se tudna azzal értekezni más nyelven.

Hát még mit mond? Azt mondja még: hogy nálunk a Németországba szóló táviratutalványokat — általános gyakorlat szerint — németül jelentik vissza, a koronákat átszámítják márkákra, csak hogy a németnek a magyar udvariasság ellen kifogása ne lehessen. Pedig, amint erről is számot ad, arról szó sincs, hogy viszonzásul a német is megtegyje nekünk ezt a szívességet, azaz: hogy a táviratutalványokat ő is magyarul jelentse nekünk vissza s a márkát ő is átszámítsa koronára. Ahogy ezeket a legelőli említett legújabb rendelet kapcsán elmondja a postások szaklapja, visszatér végül még a rendeletre s így szól: legezészerűbb volna itt nálunk a magyar nyelvnek kötelező használatát rendelni el. Például S. (sürgős), H. (hivatalos), Á. (Államtávirat), U. (Ujsá) stb. Igazi hazafiai lelkesedéssel üdvözlőnének — így szól — egy ilyen rendeletet ők maguk is, mely a régi Bach-rendszer maradványait kiküszöbölő intézetükből.

IRODALOM.

A Franklin társulat kiadványai.

Vértesi Arnold, egyik legolvasottabb írónk legújabb kötete két fiatal gyermek szerelmi regénye, a kik csak férfikorban és hosszas megpróbáltatások után lesznek egymáséi. „Varga Imre“, a szegény harangozó fia, még diák-korában szerelmes lesz Nádudvari Bellába, a gazdag és gögös konziliárius leányába, a kit apja egy osztrák bárónak szánt. A szabadságharc azonban keresztül huzza a dolyfős földesur számítárait, a kit reményeinek meghiusulta és a sok csapás lassanként az öngyilkosságba kerget: — s ekkor Imre, a ki időközben nagy nevet, közbecsült állást szerzett tehetségével, nőül veheti Bellát. Ez a foglalatja röviden Vértesi Arnold „Varga Imre“ című regényének, mely nem a szenvedélyek és szilaj indulatok rajzával, hanem a szelidebb, mondhatnók: mindennaposabb érzések festésével fogja meg az olvasót. Az egymást titokban szerető, de egymást nem értő ifjú pár kedélyhullámzásának lélektani elemzése mindig új és a helyzetek sokféleségében is mindig igaz és term szetes. A kötetnek ez az egyik főérdeme: a másik az a színes és előkelő irodalmi nyelv, melynek tiszta, hamisítatlan magyarsága oly ritka ma már regényirodalmunkban, — A diszes kiállítású könyvet Goró Lajos 14 eredeti rajz díszíti és a Franklin Társulat adta ki, ára füzve 2 kor. 40 fil.

Verne Gyula egyik legsikerültebb regénye: „A bégum 500 milliója“ jelent meg új kiadásban meg bővítve sok új eredeti, francia képpel. Az ifjúság e kedvelt írója-

nak könyvei közt nem sok van, mely érdekesebb és izgatóbb lenne, mint ez a történet. Attól kezdve, hogy a bégum mesés örökségén egy német és egy francia professzor osztozkodik, egész addig, a midőn Schulze urat ép abban a pillanatban öli meg egy szétrobbant lövedék, a mikor Sarassin professzor városát el akarja törölni a föld színéről, nincs a kötetben egy lap se, a melyen az olvasó érdeklődése csökkene. És az Aczél-város gigászi csodái, melyek közt a változatos epizódok során végig kalauzol bennünket a tudós szerző, élénk varázsolják a modern ágyu-ipart, a maga egész nagyságában és félelmetes voltában. A nagyon sikerült, gördülékeny magyar fordítás Szász Károly munkája és nem szorul külön dicséretre; a diszes kötetet a Franklin-Társulat adta ki; ára füzve 2 kor., színyomatu vászonkötésben 3 kor. 50 fil. Mindezek a művek kaphatók a debreczeni László Albert és társa könyvkereskedésében is.

CSARNOK.

Szunyog-história.

(Elbeszélés.)

Irta: **A z a r.** (23.)

Nagy bámulás volt erre, mindenki összedugta a fejét a szomszédjával és tárgyalták az ügyet félhangosan, felkiabálva, nagy volt a megilletődés, a magyarázgatás, még én is nagyokat néztem és kezdém érteni, amiket a kegyelmes beszélt, meg amit az öreg Szentannayval, a főmérnökkel peroráltak, együtt ketten, amikor a mappán az ujjakkal mutogattak egymásnak, meg a mikor a karjaikat is nyujtogatták a Nyárasligetben hol jobbra, hol balra, hol az egyik, hol a másik.

Azután csak meg folytatta az öreg gróf:

— Uraim! Még van pár szóm, mondani valóm. A fentnevezett ifjú életmentő ugyanakkor a két lovamat is megmenté, amikor engem, a bátorságával és az okos tanácsával. Nekem többet soha nem kell az a két állat. Járjon rajtok az, aki többet ért hozzájok, meg a törökveszi lápon való járáshoz is. Tehát én adom kocsival, hámmal együtt mindenestől azt a két „Cynderi“-t az életmentő fiatal orvos barátomnak, N. N. dr.-nak nászajándékkul. Vigye haza rajta a menyasszonyát, a gráciát, de a törökveszi lápnál ő legyen a kocsis, nehogy úgy járjanak, mint én abban a hideg, feneketlen iszapban. És még egyet mondok. Kérem Dengeleghy Ádám urat, sziveskedjék konferálni a fiatal párokkal, hogy mikor legyen egy „füst“ alatt a két esküvő, mivelhogy én kívánok násznagy lenni. Azt hiszem, (magamról is tudom), hogy az ilyen mentől hamarabb, annál jobb. Üdvözlöm önöket, hölgyeim, uraim!

Hát ezután? Volt sok gratuláció. Az öreg gróf, a „kegyelmes ur“ ott ült az asztalfőn, maga köré gyűjté a vén Szentannayt, aztán a 77 izról való XVIII ik nagybátyámat, Etele bácsit (a zemplénit, mivelhogy nekem sok efféle nagybátyám van), azután engem, meg Szunyogh sógoromat, mint vőlegényeket és csak azután a többi mágnást, grótot, bárót veresöves egri nagytudós papi embert stb. és — mindnyájunknak ragyogott a szemünk!

Az öreg Dengeleghy Ádám fölment örömeiben az emeletre köhögni, meg a hölgyek is aludni. Köztük Róza nagynénem, szül. Szunyogh Rozália is.

Ennek a históriának pedig a fele igaz, a fele nem. Sokat elhallgattam az élők miatt, ferditettem is, de sokat hozzá is tettem. Ez poetika licencia. Sérteni nem sér tettem senkit! Mi pedig megszapordtunk és megsokasodtunk, Szunyogh sógoromé is, sőt úgy tudom, Imre gróféknak is van már valami négy apró gróf-csemetéjük. A Taktaköz máig sincs szabályozva (elég kár), abbamaradt a magyar Nigar. Mert meghalt az öreg Szentannay, utána a „kegyelmes“, a „gyeplőtartó“, a bátor és bátorítani, kapacizálni tudó öreg mágnás. Elmentek abba a bizonyos szebb hazába Ádám bácsi is, a félig apósom, el Pista bácsi is, ott Vaján és el sokan-sokan a régi jó időkből való jó, elsőrendű emberek, Rozália nagynénem is meghalt, — máig is sajnálom, hogy meg nem csókoltam, bár legalább a kezét.

(Vége.)

Nyilttér.

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők
előállítanak.

Boros Testvérek nőidivat áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefírek, Batisztok, Vász-
Olcso nak, Szőnyegek, Fűggő-
nyök, Ágyterítő, Pipere Divatos
czikkek.

Csonka Dániel nádszék szövődéje
Kossuth-u. 25 sz. a.

Értesítés.

Az alant jegyzett cég a maga nemében azon páratlan **kedvezményt** nyújtja mindazon nőknek, kik **Varrógépet** vásárolnak, hogy teljesen ingyen minden utánfizetés nélkül, kitanítja a divatos **női szabászatban**.

Alkalma van tehát mindenkinek, teljesen ingyen hozzá jutni egy a legdivatosabb nőruha, valamint a fehérnemű szabászatához, valamint a legtökéletesebb szabás mintákat szintén díjmentesen adjuk.

Vidékiek 8 nap alatt kitaníttatnak.

Raktáron tartunk **Családi Singer, Karika** hajós **Vibrating**, és **iparos gépeket**, a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Szabadalmazott himző készülék minden gépre alkalmazható.

Kerékpárok, valamint alkatrészek igen jutányos árban kaphatók.

Egy jó karban levő TANDEN olcsón kapható.

Tisztelettel

Rosenberg és Hammer.

Villanyműszeresek. Varrógép és Kerékpár raktár (Piacz-u. 2 sz.)

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a szebbnél-szebb

Karton,

Francia-batizst,

Zefir,

Himzett és ajour batizst,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düsesz-szaten

mosónyárikeiméink

= óriási választékban =

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5. (2)

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Kerti fecskendőt,
uthengert, lócsát, asztalt,
kert-, és sirrácokat,
sirkereszteket
természetben megtekinthető modern minták
után legjutányosabban készít

Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában.

Ugyanott a legfokéletesebb

Kutszivattyúkés minden építkezési vastárgyak olcsó gyár
áron kaphatók.**Megérkeztek**

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich
voilek, douchesse szaténok, és min-
denemű jó mosó kartonok, himzett
batistok, piqué újdonságok, továbbá
Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna
fonal vásznak, valamint a világhírű
Schroll gyartmányu elsőrendű chif-
fonok, csikos jegyű havasi vásznak,
Szepestégi Damast asztalneműek tö-
rülközők, ágyhuzatokra való vászon
kanavásznak, zephirek, ágy és asztal
terítők, csipkefüggönyök, paplanok,
továbbá mindennemű menyasszonyi
kelengyek pontos összeállítását elvál-
talom szolid olcsó, szabott árak
mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy
tőzsde mellett.**Eltünt**minden bőrtisztítatlanság és bőrkétség, ugyszin-
tén bőritűsző, bőr és arcvörösség stb. a**Bergmann kátrány kénzsappan.**

(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co.
Drezda és Tetschen a/E. Kapható 60 All.-vel dr.
Rothschnek V. Emil gyógyszerárában.**Piros szamosháti
dohány palánta****eladó**

Hajdu-szentgyörgyi gazdaságban.

**Építésszek és építetők
figyelmébe!**Horváth János faraktárában (Homok-
kert, a közraktár mellett)**beocsini, portland és
román cement**

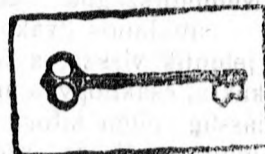
nagyban és kicsinyben kapható.

Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon
a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.**Mészáros Miklós**

a magyar kir. szabad. osztálysorsjáték főárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24.

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főárusítójából
való közvetlen beszerzését **eredeti árakban:**

	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	
	1.50	3.—	6.—	12.—	korona.

Megrendeléseket czélszerűségről postautalványon kérem

Huzás már május hó 22 és 23-án.

Üzleti könyvek

esoda olcsón kaphatók Hoffman és Krono-
vitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.**Miért szenved ön??** Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor
is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas
opeációt is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdal-
mak enyhítésében utólrhetetlen. A valódi Centifiola-kenőcs alkalmazható: a
szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben,
továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt
lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél;
az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; min-
denféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; vögre pokolvar,
körömméreg, körömgüvely, a lábnak járás közben történt kisebelése, fagyás és
égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torok-
daganat, meggyült vér, fülzugas stb. ese eihen. 2 tégely csomag csomagolással
postadíjjal együtt 3 ko. 50 fil. Temérdek elismerő levél megtekinthető. Utánzatok
vételétől óva intek mindenkit és arra ügyelünk, hogy „Schutzengel Apotheke des
Thierry (Adolf) Limited in Pragrada“ a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balzsam és Centifiola kenőcs.

Thierry (Adolf) Limited in Pragrada

Eme két gyógyhatásában utólrhetetlen szer soha nem romlik el, sőt men-
tül régiebb, annál jobb, nem árt a szérnek a fagy, sem meleg s ezáltal télen
nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárha-
tó az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni,
melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden
család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből
A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem
hozatni. Czim: 3.

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pragrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.